

2010 M., 2011 M. 2012 M. INOVACINIŲ ČEKIŲ IR 2012 M., 2013 M. INOČEKIŲ LT ANALIZĖ

Mantas Biekša
2013 m. gruodžio 30 d.

Inovaciniai čekiai skirti inovacinę veiklą pradedantiems ar vykdančioms smulkią ir vidutinio verslo (SVV) subjektams. Jie gali gauti nustatyto dydžio tikslinę finansinę paramą paslaugoms iš mokslo ir studijų institucijų įsigyti. Šios priemonės pagrindinis bruožas – „greiti pinigai verslui“, t.y. greitai gaunama parama moksliniams tyrimams ir technologiniai plėtrai, supaprastinant paramos gavimo procedūras.

Didinti šalies ūkio konkurencingumą, verslo produktyvumą ir aukštos pridėtinės vertės verslo lyginamąją dalį, skatinti smulkią ir vidutinio verslo (SVV) subjektus vykdyti inovacinę veiklą, skatinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą.

Inovacinio čekių gavėjai yra smulkią ir vidutinio verslo subjektai (toliau – SVV), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkią ir vidutinio verslo plėtros įstatyme. 2012 m. atsirado išlyga, kad viešosios įstaigos yra netinkami pareiškėjai. Parama suteikiama kaip *de minimis* pagalba. Vadovaujantis Komisijos reglamento Nr. 1998/2006 2 straipsnio nuostatomis, bendra *de minimis* pagalba, suteiktos vienai įmonei per einamuosius ir du fiskalinius metus, suma turi neviršyti 690 560 Lt. Bendra *de minimis* pagalba, suteiktos vienai kelių transporto sektoriaus įmonei per bet kuriuos trejus fiskalinius metus, suma turi neviršyti 345 280 Lt. Šios ribos taikomos nepriklausomai nuo *de minimis* pagalbos formos arba siekiamų tikslų ir neatsižvelgiant į tai, ar valstybės narės skirta pagalba yra visa arba iš dalies finansuojama Bendrijos kilmės išteklių.

Šioje analizėje bus apžvelgti trys Inovacinių čekių (2010 m., 2011 m. bei 2012 m.), bei du VP2-1.3-ŪM-05-K priemonės „Inočekiai LT“ (2012 m., 2013 m.) kvietimai. Pirmieji kvietimai buvo finansuojami nacionalinėmis lėšomis ir nuo 2012 m. pabaigos ES fondų lėšomis. Šie kvietimai neturi esminių skirtumų todėl gali būti apžvelgiami ir lyginami tarpusavyje.

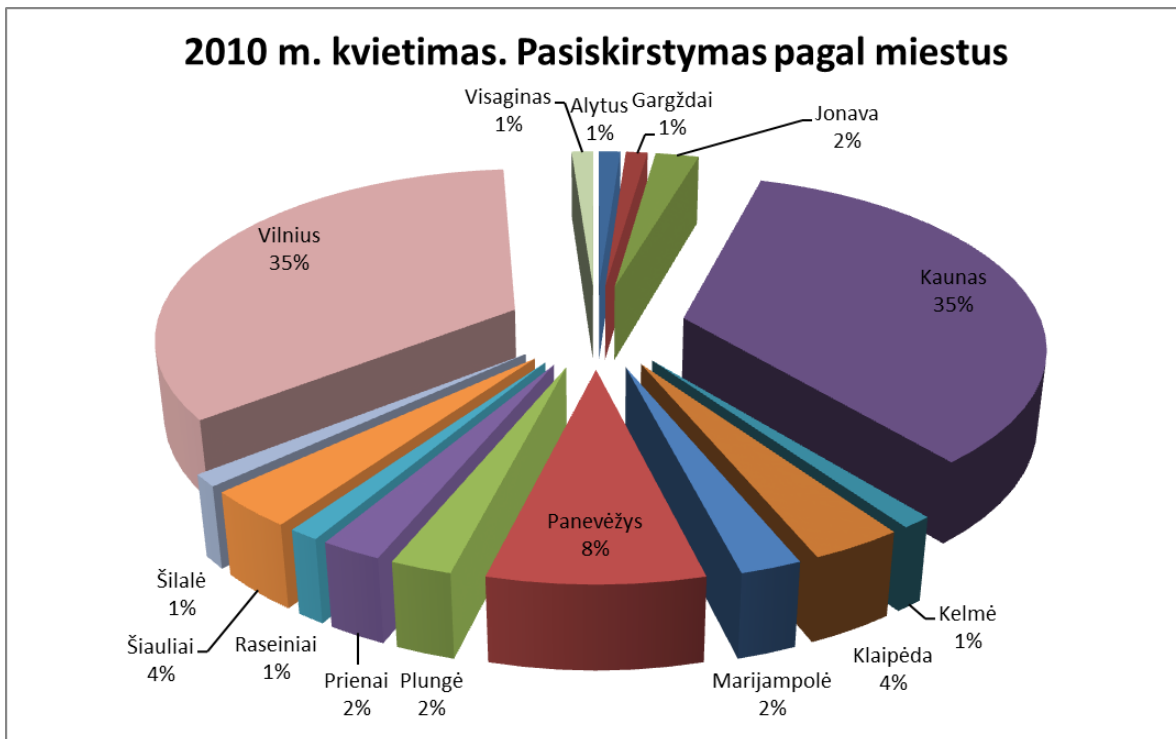
Analizėje iš pradžių bus apžvelgti kiekvienas kvietimas atskirai ir pabaigoje pateikti apibendri penkių kvietimų rezultatai. Dėl paprastumo 2010 m. kvietimas bus vadinamas – I kvietimas, 2011 m. – II kvietimas ir t. t. 2012 m. buvo du kvietimai, vienas Inovacinių čekių, finansuojamų nacionalinėmis lėšomis (bus vadinamas 2012 m. kvietimas arba III kvietimas) ir kitas finansuojamas ES fondų lėšomis (bus vadinamas 2012ES kvietimas arba IV kvietimas).

I KVIETIMAS (2010 m.)

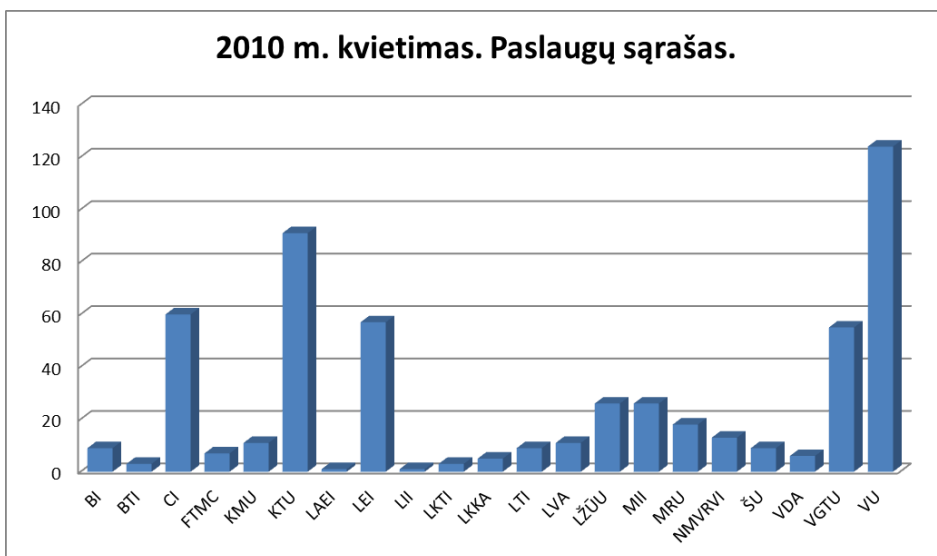
Pirmasis Inovacinių čekių kvietimas paskelbtas 2010 m. liepos 1 d. Kvietimas galiojo tris savaites, t. y. buvo paskelbtas 2010-07-01 galiojo iki 2010-07-22. Numatyta paskirstyti 1.000.000,00

Įmonės pateikusios paraišką (sk.)	114
Įmonės gavusios finansavimą (sk.)	87
Paskirstyta suma (Lt)	1.000.000
Privatus indėlis (Lt)	130.000
Privatus indėlis (proc.)	11,5%
Kvietimo galiojimo laikas	22 d.

Lt. Dėl Inovacinio čekio kreipėsi 114 įmonių, iš jų 87 gavo finansavimą. Finansavimas vienam SVV subjektui – tai inovacinis čekis, kurio vertė yra 10 000 litų, kai de minimis pagalbos dydis 100 proc., arba 20 000 litų, kai de minimis pagalbos dydis 75 proc., o likusių de minimis pagalbos dalį dengia SVV subjektas savo lėšomis. Dvi galimybės: arba imti 10000 Lt ir neprisidėti savo lėšomis, arba imti daugiau – 20000 Lt iš kurių nuosavas indėlis 5000. 61 įmonė gavo po 10000 LT (bendra suma – 610.000 Lt) ir 26 įmonės gavo po 20000 Lt (bendra suma 390.000 Lt +130.000 (privatus indėlis)).

Daugiausiai paraiškų sulaukta iš Vilniaus ir Kauno, bendrai iš abiejų miestų 70 proc. paraiškų. Tačiau sulaukta paraiškų ir iš mažesnių miestų: Šilalės, Šiaulių, Raseinių, Prienu, Plungės, Panevėžio, Marijampolės, Klaipėdos ir kt.

Galimos rinktis paslaugos:

1) moksliniai tyrimai (pramoniniai tyrimai arba taikomieji tyrimai) – suplanuoti tyrinėjimai, kuriais siekiama įgyti naujų žinių ir įgūdžių, naudotinių kuriant naujus produktus, procesus ar paslaugas, arba ryškiai patobulinant esamus produktus, procesus ar paslaugas (taikomųjų tyrimų etapo produktas yra dokumentas, kuriame aprašomos konkrečiam produktui, technologijai ar paslaugai sukurti reikalingos žinios. Taip pat tyrimai, susiję su lytinių liaukų (gonadų) vėžio gydymu;

2) technologinė plėtra (eksperimentinė plėtra arba bandomieji, konstravimo ir technologiniai darbai) – mokslinių, technologinių, verslo ir kitų žinių bei įgūdžių įgijimas, kombinavimas, formavimas ir taikymas naujų, patobulintų ar pagerintų produktų, procesų arba paslaugų realizavimo planams, išdėstymo (technologinėms) schemoms ar modeliams sukurti. Technologinė plėtra apima kuriamų ar tobulinamų produktų, procesų ir paslaugų projektinių dokumentų (eskizų, brėžinių, planų ir panašiai), taip pat jų prototipų, „beta“ versijų ir bandomųjų pavyzdžių sukūrimą;

3) pramoninės nuosavybės objektų paraiškų ir kitų su pramoninės nuosavybės objektų registravimu susijusių dokumentų rengimas;

4) techninės galimybių studijos – tiriamieji analitiniai darbai, kuriais siekiama įvertinti planuojamo įgyvendinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos projekto technologinį, ekonominį ir komercinį gyvybingumą.

„Pramoninės nuosavybės objektų paraiškų ir kitų su pramoninės nuosavybės objektų registravimu susijusių dokumentų rengimas“ paslaugos 2011 m. kvietime nebeliko, nes ji buvo neaktuali ir niekas nesirinko šios paslaugos. Buvo nuspręsta, kad ji Inovacinių čekių schemoje yra nereikalinga.

VISO paslaugų sąrašė: 545

Daugiausiai paslaugų teikia:

1. Vilniaus universitetas (124)
2. Kauno technologijos universitetas (91)
3. Chemijos institutas (60)

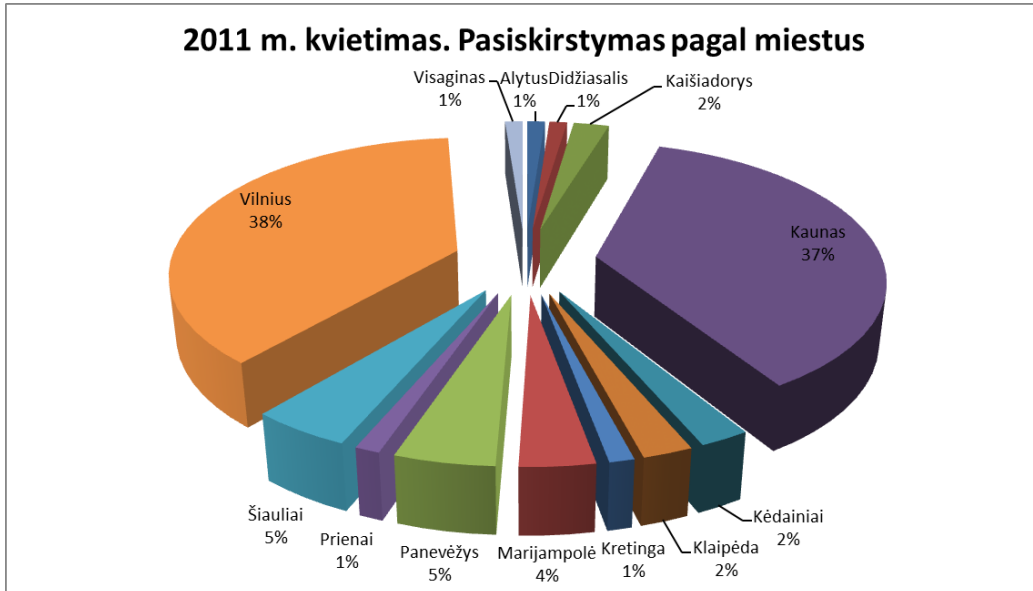
II KVIETIMAS (2011 m.)

Antrasis Inovacinių čekių kvietimas paskelbtas 2011 m. kovo 7 d. Kvietimas galiojo tris dienas. Po sėkmingo pirmojo kvietimo, mokslo institucijos ruošėsi kvietimui ir skatino

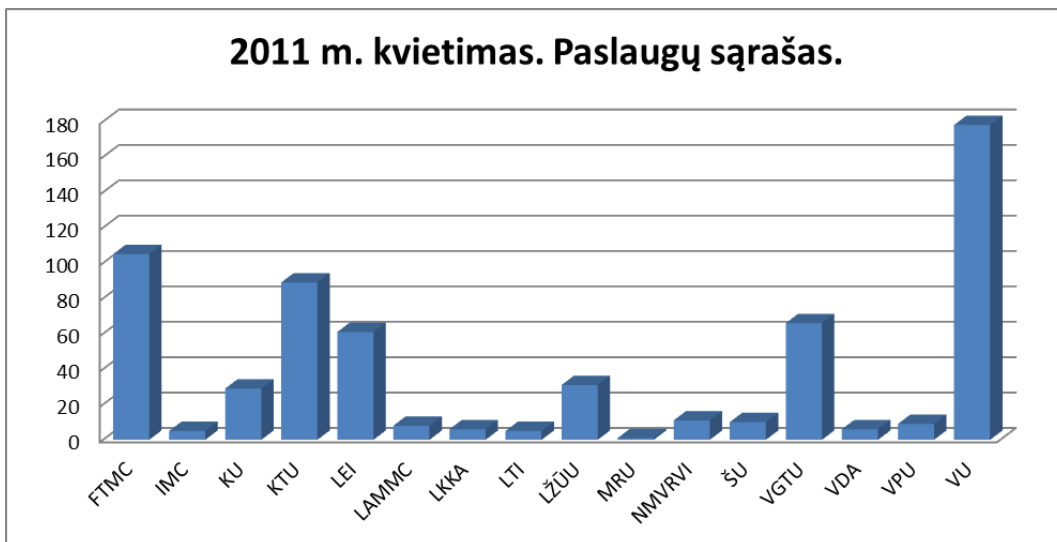
įmones dalyvauti. Tokia išvada darytina iš to, kad tik nedidelė dalis įmonių paraiškas teikė antrą kartą (tik 8 iš 85), bet kvietimas truko tik 3 dienas. Įmonės dalyvauti antrą kartą galėjo tik dėl 20000 Lt Inovacinio čekio. Paskirstyta 1.000.000,00 Lt. Dėl Inovacinio čekio kreipėsi 166 įmonės, iš jų 85 gavo finansavimą. Kaip ir I kvietime, finansavimas vienam SVV subjektui – tai inovacinis čekis, kurio

Įmonės pateikusios paraiškas (sk.)	166
Įmonės gavusios finansavimą (sk.)	85
Paskirstyta suma (Lt)	1.000.000
Privatus indėlis (Lt)	150.000
Privatus indėlis (proc.)	13%
Kvietimo galiojimo laikas	3 d.

vertė yra 10 000 litų, kai *de minimis* pagalbos dydis 100 proc., arba 20 000 litų, kai *de minimis* pagalbos dydis 75 proc. 55 įmonės gavo po 10000 LT (bendra suma – 550.000 Lt) ir 30 įmonių gavo po 20000 Lt (bendra suma 450.000 Lt +150.000 (privatus indėlis)).

Įmonių pasiskirstymas labai panašus kaip ir 2010 m. kvietime. Dauguma pareiškėjų yra iš Vilniaus ir Kauno (75 proc.). Tačiau aktyvesni buvo mažesni miestai: Visaginas, Alytus, Kaišiadorys, Kretinga ir kt.

Galimos rinktis paslaugos:

1. Moksliniai taikomieji (pramoniniai) tyrimai.
2. Eksperimentinė (technologinė) plėtra.
3. Techninės galimybių studijos.

Nebeliko paslaugos „Pramoninės nuosavybės objektų paraiškų ir kitų su pramoninės nuosavybės objektų registravimu susijusių dokumentų rengimas“.

IS VISO paslaugų: 620

Daugiausiai paslaugų teikia:

1. Vilniaus universitetas (178)
2. Fizinių ir technologijos mokslų centras (105)
3. KTU (89)

Nors paslaugų sąrašas išaugo, tačiau mažiau mokslo ir studijų institucijų 2011 m. dalyvavo Inovacinių čekių schemoje (16 palyginus su 21).

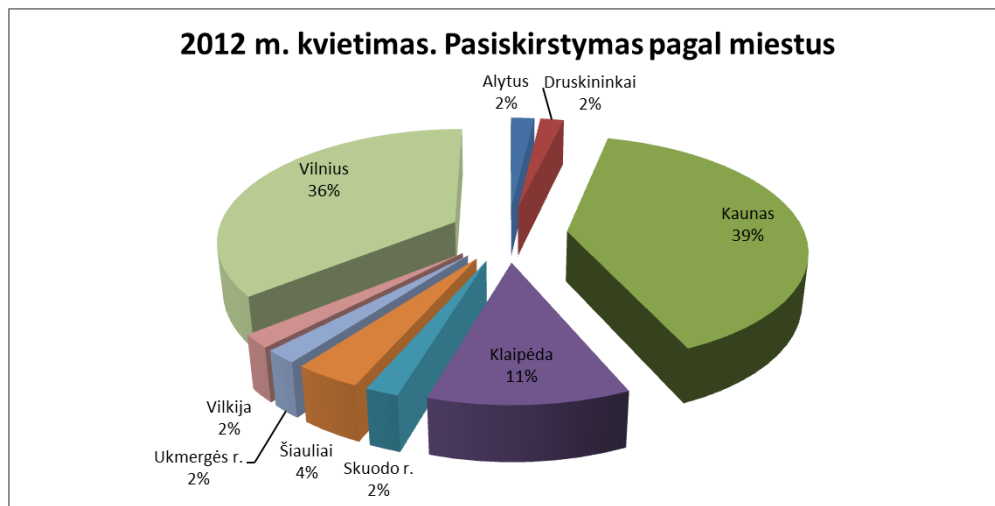
III KVIETIMAS (2012 m.)

Trečiasis Inovacinių čekių kvietimas paskelbtas 2012 m. balandžio 19 d. Kvietimas galiojo vieną dieną.

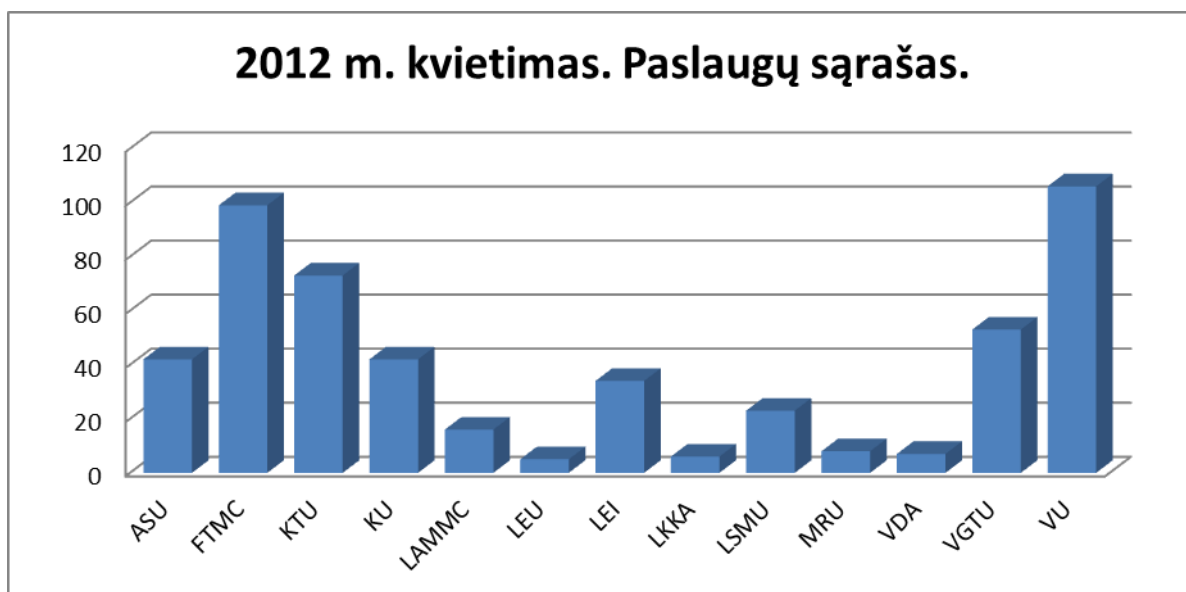
Esminis skirtumas nuo prieš tai buvusių kvietimų yra tai, kad šiam kvietimui skirta suma yra mažesnė, kadangi planuojamas VP2-1.3-ŪM-

Įmonės pateikusios paraiškas (sk.)	79
Įmonės gavusios finansavimą (sk.)	53
Paskirstyta suma (Lt)	625.000
Privatus indėlis (Lt)	95.000
Privatus indėlis (proc.)	13,2%
Kvietimo galiojimo laikas	1 d.

05-K priemonės „Inočekiai LT“ kvietimas 2.500.000 Lt sumai. Paskirstyta 625.000,00 Lt. Dėl Inovacinio čekio kreipėsi 79 įmonės, iš jų 53 gavo finansavimą. Nesikeitė ir finansavimas vienam SVV subjektui (10000 Lt ir 20000 Lt). 34 įmonės gavo po 10000 LT (bendra suma – 340.000 Lt) ir 19 įmonių gavo po 20000 Lt (bendra suma 285.000 Lt + 95.000 (privatus indėlis)). 5 įmonės kreipėsi ne pirmą kartą.

Trečiajame kvietime, kaip ir ankstesniuose, aktyviausiai dalyvavo Vilnius ir Kaunas (75 proc.). Esminis skirtumas, kad Klaipėdos susidomėjimas Inovaciniais čėkiais išaugo keturis kartus.

Galimos rinktis paslaugos:

1. Moksliniai taikomieji (pramoniniai) tyrimai.
2. Eksperimentinė (technologinė) plėtra.
3. Techninės galimybių studijos.

VISO paslaugų: 514

Paslaugų teikėjų vėl sumažėjo. Jų liko 13. Aktyviausios mokslo ir studijų institucijos išliko Vilniaus universitetas (106), Fizinių ir technologijos mokslų centras (99), Kauno technologijos universitetas (73).

IV KVIETIMAS (2012ES m.)

VP2-1.3-ŪM-05-K priemonės „Inočekiai LT“ pirmasis kvietimas arba IV kvietimas, jei laikytumės tęstinumo idėjos. Esminiai skirtumai nuo I, II ir III kvietimų (nacionalinių fondų):

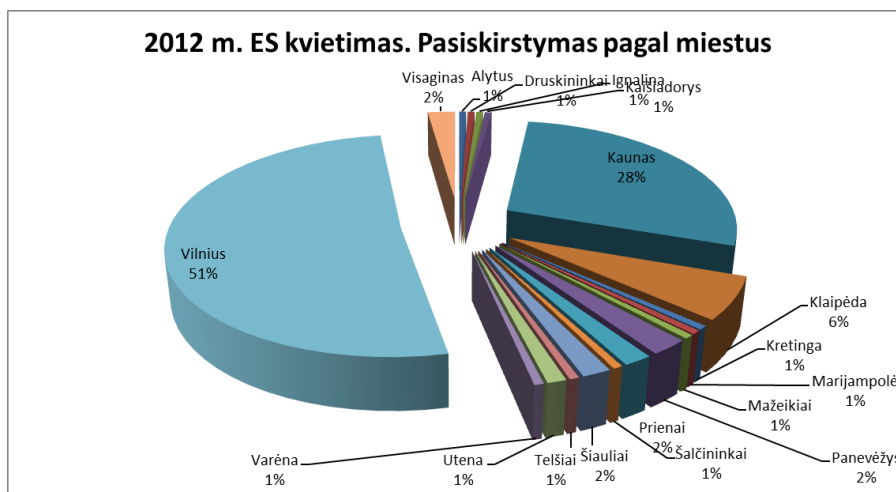
Įmonės pateikusios paraišką (sk.)	231
Įmonės gavusios finansavimą (sk.)	178
Paskirstyta suma (Lt)	2.439.200
Privatus indėlis (Lt)	953.983
Privatus indėlis (proc.)	28,1%
Kvietimo galiojimo laikas	21 d.

- Vienam kvietimui skirta 2.500.000 Lt.
- Galima gauti iki 20000 Lt prisidedant ne mažiau, kaip 20 proc. Nebeliko Inovacinių čekių su 100 proc. finansavimo intensyvumu.
- Atsirado svarbus rodiklis – privataus indėlio dalis procentais. Įmonės suinteresuotos prisidėti daugiau, nes nuo to priklauso reitingavimas ir galimybės gauti finansavimą. Paraišką reitinguojamos pagal

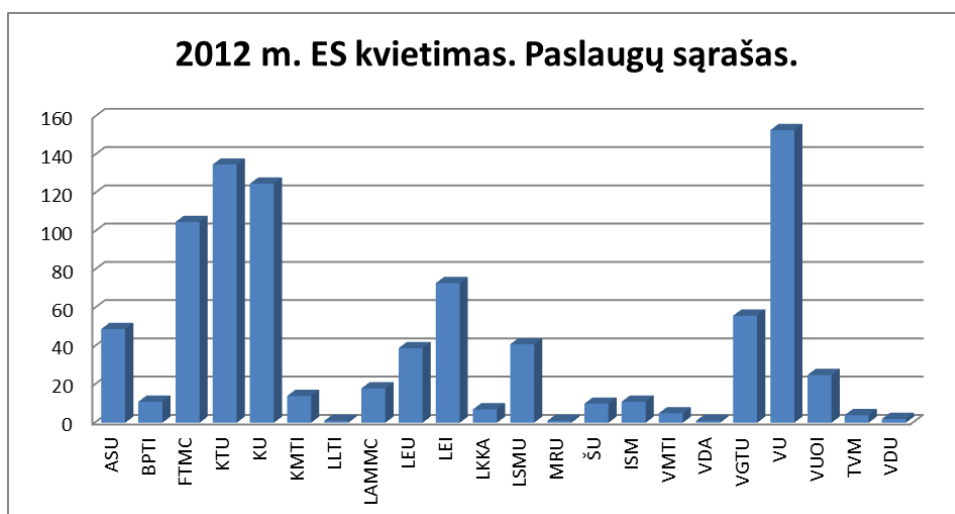
privataus indėlio dydį procentais ir pagal pateikimo laiką. Tie kas prisideda prie paslaugos daugiau, bet paraiškas pateikia ne pirmieji, turi nemenkas galimybes gauti Inočekį.

- Viena įmonė gali gauti vieną inovacinį čekį kiekvieną kvietimą (taip pat nepriklausomai ar gavo finansavimą I, II ir III kvietimuose).
- Paslaugas gali teikti ir nevalstybinės mokslo ir studijų institucijos.

IV kvietimas paskelbtas 2012 m. rugpjūčio 28 d. ir galiojo iki 2013 m. rugsėjo 18 d. (21 d.). Kvietimas buvo stabdomas surinkus paraiškų, kurių bendra prašomos finansuoti sumos vertė 20 procentų didesnė nei kvietime numatyta suma. Dėl Inočekio kreipėsi 231 įmonė, iš jų 178 gavo finansavimą. 30 įmonių (iš gavusių finansavimą) paraiškas teikė ne pirmą kartą (nacionaliniai Inovaciniai čekiai) kadangi buvo galima paraiškas teikti ir toms įmonėms, kurios gavo nacionalinius inovacinius čekius. Per 1-ą dieną paraiškas pateikė 143 įmonės (patirtis dalyvaujant nacionaliniuose Inovaciniuose čekiuose).

IV kvietime kur kas aktyviau dalyvavo Vilnius (51 proc.), tuo tarpu nacionaliniuose Inovaciniuose čekiuose Vilnius apylygiai dalyvavo su Kaunu. Tai galėjo sąlygoti daug priežasčių, tarp kurių, konsultacinių įmonių iš Vilniaus miesto įsitraukimas (jos padėjo įmonėms ruošti paraiškas), pasiruošimas administruoti ESF lėšas taip pat inovatyvių įmonių skaičius/koncentracija Vilniuje. Pavienės paraiškos buvo iš įvairių Lietuvos vietovių: Ignalina, Kretinga, Telšiai, Druskininkai, Mažeikiai, Prienuai, Kaišiadorys ir kt.

Galimos rinktis paslaugos:

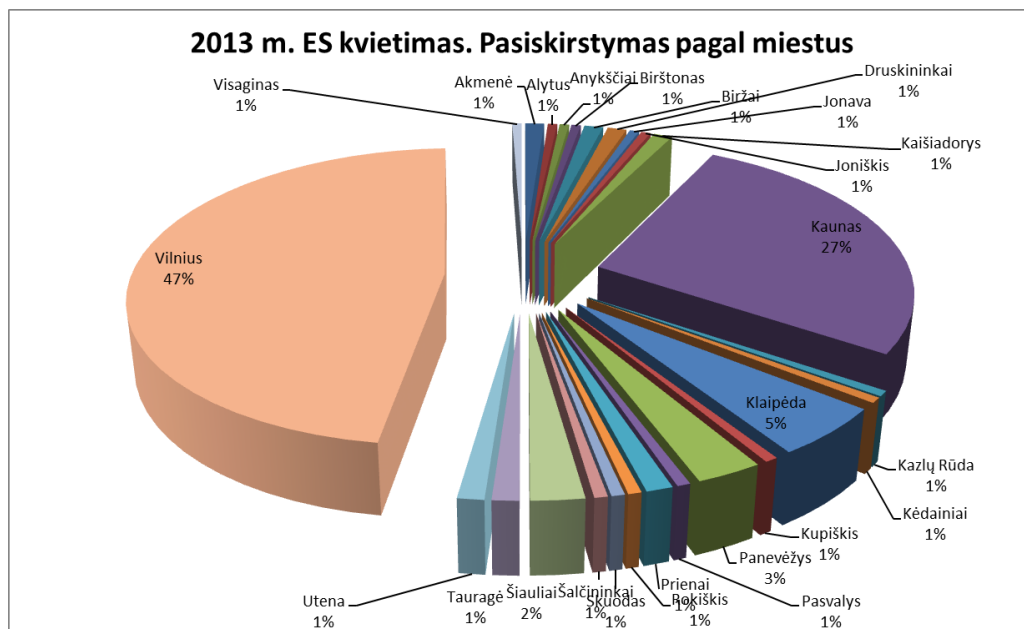
1. Moksliniai taikomieji (pramoniniai) tyrimai.
2. Eksperimentinė (technologinė) plėtra.
3. Techninės galimybių studijos.

Viso paslaugų: 886. Paslaugas iš viso teikia 22 institucijos. Daugiausiai paslaugų teikia Vilniaus universitetas, Kauno technologijos universitetas, Klaipėdos universitetas, Fizinių ir technologijos mokslų centras.

V KVIETIMAS (2013 m.)

VP2-1.3-ŪM-05-K priemonės „Inočekiai LT“ antrasis kvietimas arba V kvietimas. Kvietimas paskelbtas 2013 m. kovo 5 d. ir truko iki 2013 m. kovo 14 d. (10 d.). Per 1 dieną paraiškas pateikė 119 įmonių. Dėl Inočekio kreipėsi 228 įmonės, iš jų 174 gavo finansavimą. 69 įmonės (iš gavusių finansavimą) paraiškas teikė ne pirmą kartą. Privatus indėlis šiek tiek sumažėjo, nes įmonės iš IV kvietimo patirties pamatė, kad prisidėję 20 proc. turi nemažus šansus gauti Inočekį. Iš esmės šis kvietimas labai mažai kuo skiriasi nuo IV kvietimo (2012 ES m.)

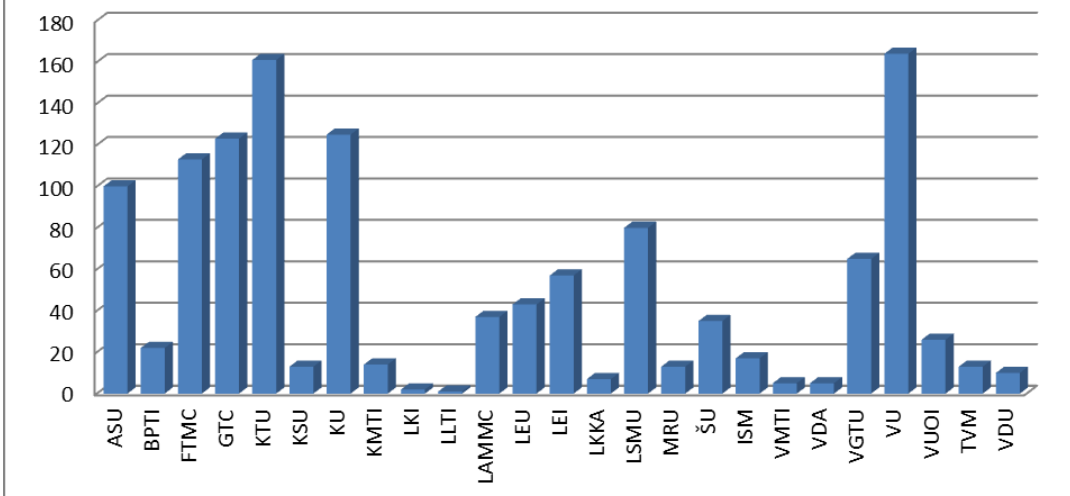
Įmonės pateikusių paraiškų (sk.)	228
Įmonės gavusios finansavimą (sk.)	174
Paskirstyta suma (Lt)	2.488.149
Privatus indėlis (Lt)	889.286
Privatus indėlis (proc.)	26,3%
Kvietimo galiojimo laikas	10 d.

Šį kartą taip pat pirmauja Vilnius (47 proc.). Iš Kauno paraiškų gauta 27 proc. Pastebėtina, kad šio kvietimo paraiškos dar labiau pasiskirstė po Lietuvos teritoriją. Su kiekvienu nauju kvietimu vis daugiau įmonių iš mažesnių miestelių teikia paraiškas, todėl galima daryti išvadą, kad priemonės žinomumas sparčiai auga.

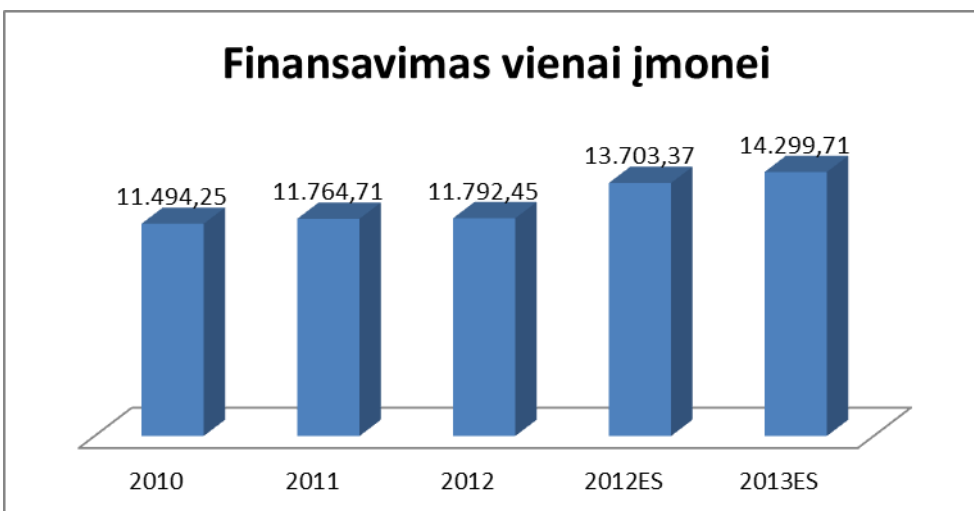
2013 m. ES kvietimas. Paslaugų sąrašas.

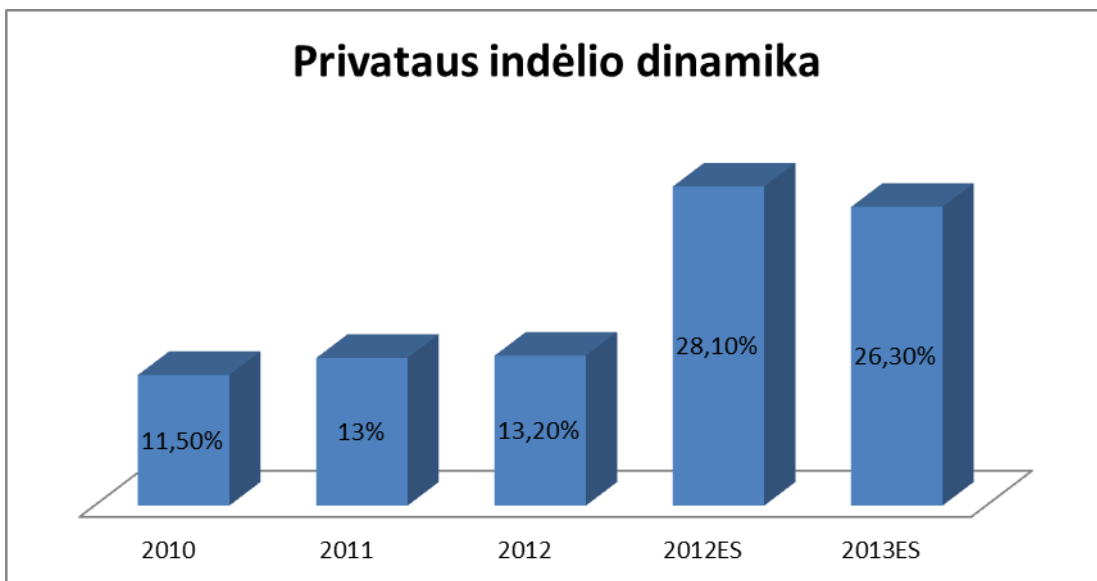
Mokslo ir studijų institucijų paslaugų sąrašė jau 25. Prie „pirmūnų“ (Vilniaus universiteto, Kauno technologijos universiteto, Klaipėdos universiteto ir Fizinių ir technologijos mokslų centro) prisijungia Gamtos tyrimų centras bei Aleksandro Stulginskio universitetas.

APIBENDRINTI REZULTATAI

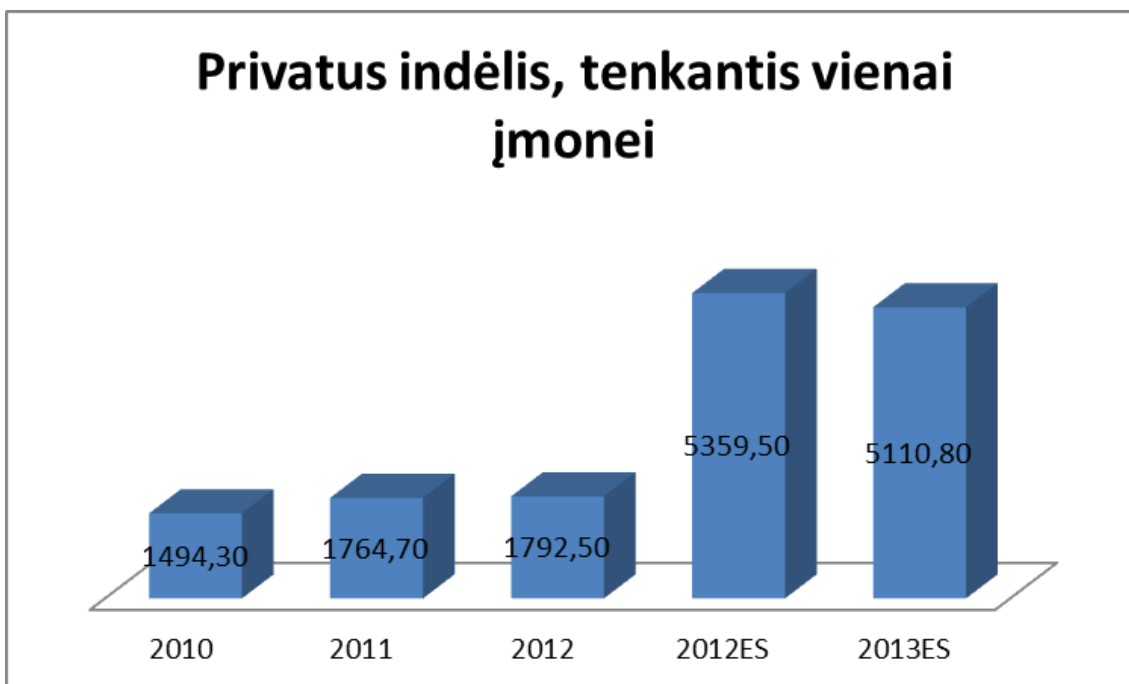
Finansavimas vienai įmonei

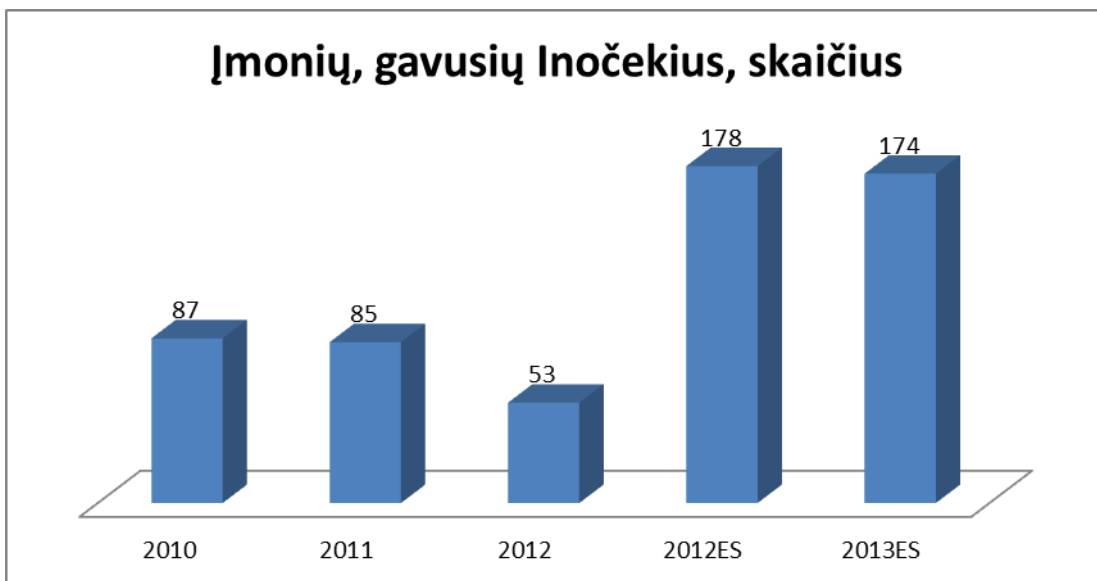
Tendencija, kad finansavimas vienai įmonei nesiekia maksimalios sumos kurią galima gauti, t. y. maksimali suma I, II, III kvietimuose buvo 15.000 Lt, tuo tarpu gauta suma vienai įmonei yra iki 11.793 Lt. IV ir V kvietimo maksimali finansavimo suma (atėmus privatų indėlį) yra 16.000 Lt, skirta suma yra iki 14.300 Lt. Taip pat pastebimas finansavimo augimas sulig kiekvienu nauju kvietimu (įmonės įgauna praktikos ir nori maksimizuoti gaunamą naudą).

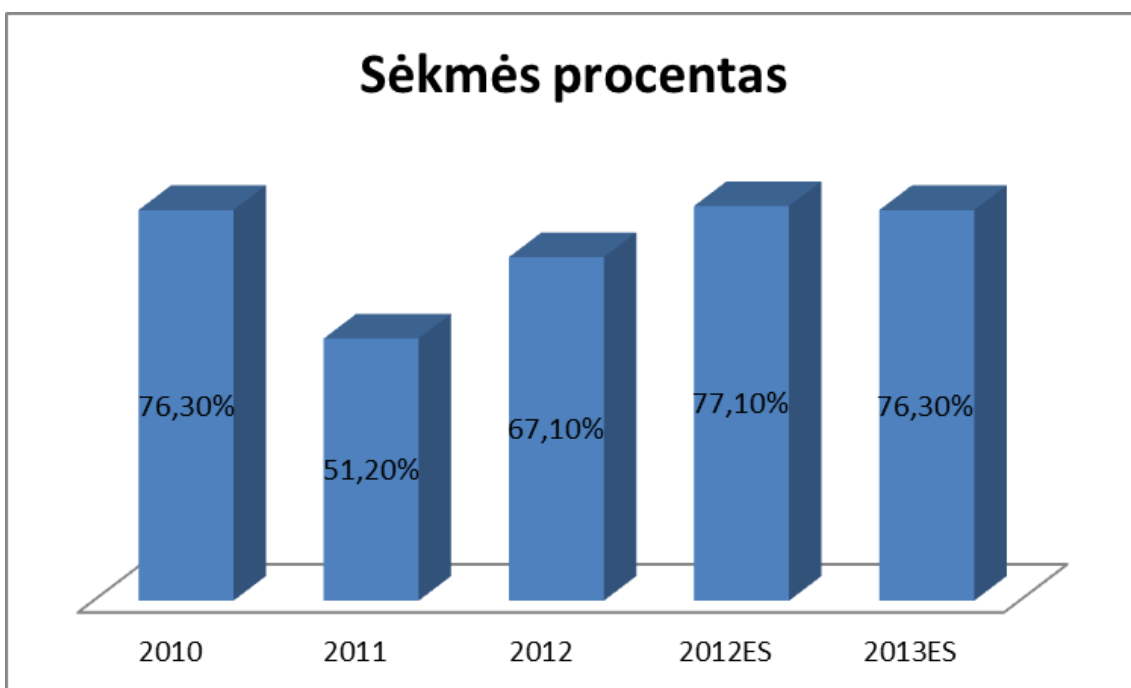
Privataus indėlio procentinė dalis augo. I, II ir III kvietimuose prisidėti buvo „ribotos galimybės“, kadangi egzistavo Inovaciniai čekiai, kurie gaunami be privataus indėlio (10.000 Lt). Įmonės nebuvo suinteresuotos prisidėti, nors kita vertus indėlio dalis neženkliai, bet augo. 2012 m. paskelbus IV kvietimą ir pasikeitus finansavimo sąlygoms, matomas spartus privataus indėlio augimas. 2013 metais jis šiek tiek sumažėjo, nes įmonės iš IV kvietimo patirties pamatė, kad prisidėję 20 proc. turi nemažus šansus gauti Inočekį.

Privatus indėlis, tenkantis vienai įmonei augo panašiai kaip ir procentinė privataus indėlio dalis.

Įmonių skaičius priklauso nuo kvietimui skiriamam finansavimui. Kuo didesnis finansavimas tuo daugiau įmonių, tame tarpe ir unikalių, kurios užmezga ryšius su universitetu (Inovacinių čekių esmė).

Sėkmės procentas (kiek sėkmingų paraiškų lyginant su pateiktomis) yra labai panašus kiekvieną kvietimą, t. y. apie 76 proc.

Įmonės pateikusios inovacinius čekius ne pirmą kartą.

	2 kartą	3 kartą	4 kartą	Ne pirmą kartą
2010	-	-	-	-
2011	8	-	-	8
2012	4	1	-	5
2012ES	24	6	-	30
2013ES	56	11	2	69

Populiariausios paslaugos ir universitetai (2012 ir 2013 m. kvietimų):

MRU

Žaidybinimo (Gamification) panaudojimo SVV įmonės produkcijos gamybos ir paslaugų teikime galimybių ištyrimas.

VG TU

Tyrimai susiję su atsinaujinančia energetika, mechatronika, robototeknika.

KTU

Telekomunikacijos , informacinės, energetinės, transporto technologijos.

Elektros energijos taupymas apšvietimo sistemose.

Interaktyviųjų sensorinių sistemų tyrimai.

VDA

Koncepcijos naujiems produktams, paslaugoms, procesams formulavimas.